Bijbelstudie Veenendaal Galaten 2, deel 3, 3 deel 1 27-10-2026

Paulus brengt, gedreven door verontwaardiging, het evangelie aan misleide gelovigen in deze brief: God heeft ons gerechtvaardigd en vrijgemaakt van (de) wet door het geloof in zijn Zoon Jezus Christus. Geen vlees zal roemen voor God, want Hij heeft het Zelf volbracht in zijn Zoon. Iedereen die aan dit evangelie weer een vorm van prestatie toevoegt, is vervloekt.

Vers 19
Want ik ben door de wet aan de wet gestorven om voor God te leven.

Het ligt in de geest van de wet om mij uit te drijven naar een Verlosser. De wet eist volmaaktheid en veroordeelt mij dus als zondaar. We zien dit op talloze plaatsen in het OT. In bijv. Ex.20 waar de wet aan het volk Israël wordt gegeven vinden we er direct achteraan:

> *U moet voor Mij een altaar van aarde maken en daarop uw brandoffers en uw dankoffers, uw kleinvee en uw runderen offeren. Op elke plaats waar Ik Mijn Naam zal laten gedenken, zal Ik naar u toe komen en u zegenen*. Ex.20:24

Hiermee duidt de wet (Thora) aan dat de plaats waar God zegent, ondanks het onmogelijk te dragen juk van de wet, het altaar is! Dit is een type van het kruis. Paulus is voor de wet gestorven:

> *Dus bent ook u, mijn broeders, voor de wet gedood door het lichaam van Christus (…) opdat wij voor God vrucht dragen.* Rom.7:4

Voor God leven is voor Paulus door de Geest van God. Hij roemt in Christus en vertrouwt niet meer op het vlees. Zie Fp3:3

Vers 20a
Ik ben met Christus gekruisigd, en ik leef niet meer,

Dit vers toont ons het model van het christelijke leven voor iedere individuele gelovige. Laten we de tekst daarom stap voor stap doornemen:

**Ik ben met Christus gekruisigd* - Elk systeem van menselijke dwang en regels brengt ons weer onder een wet. Nee, zegt de apostel, met Christus ben ik gekruisigd. De mens uit Adam, ook de wetsgetrouwe jood, en dus ook de godsdienstige christen, is op het kruis voor God weggedaan in de dood. Iedere gelovige moet weten dat qua positie, de oude mens, die door werken van de wet goed wilde leven uit eigen kracht, voor God gekruisigd is. Hij bestaat niet meer. God kan geen welbehagen hebben in de mens uit Adam wat zijn godsdienstige werken ook zijn. Hij heeft maar één bestemming voor hem: de dood. Dit moeten wij 'rekenen' als waarheid (Rom.6:11, zie onder). Bovendien is ook de vijandschap 'gedood' door het kruis, die er bestond tussen joden en heidenen (zie Ef.2:14-16).

**En ik leef niet meer*. Ik (hier de jood Saulus) leef niet meer als iemand die naar een wet leeft (alleen naar de wet van Christus Gal.6:2). Iedere gelovige moet weten: ik

leef niet meer, dat is mijn oude mens die door de zonde werd beheerst. Toch leef ik voor God, ik ben namelijk in Christus levend gemaakt:

Zo ook u, rekent het ervoor ten opzichte van de zonde dood te zijn, maar voor God levend in Christus Jezus. R0m.6:11

Er is een nieuwe mens voor God, een nieuwe schepping in Christus. Deze rekent zichzelf (het vlees regerend in hem) dood te zijn voor de zonde, maar levend voor God in Christus. De Saulus die moord en doodslag blies bestond niet meer. In plaats daarvan was een nieuwe Saulus (Paulus) opgestaan: een liefhebbende, nederige, godvrezende man die steeds meer ging lijken op de Heer Jezus.

Vers 20b
maar Christus leeft in mij.

Ik leef niet alleen voor God, qua positie, maar ook in de praktijk. Er is nu een ander principe van leven dan onder de wet: Christus leeft *in* mij door de Heilige Geest. Niet een wet buiten mij, maar een Persoon binnen in mij. Paulus is niet meer de wetsijverige farizeeër Saulus die de gemeente verwoestte (oude mens), maar de christen die Christus kent, volgt, dient, vertrouwt en verkondigt (nieuwe mens). Hiermee zegt hij: Ik was net als jullie vroeger, ijverig in het onderhouden van de wet (zie Fil.3:6), maar nu is er een nieuwe Paulus, waarin Christus leeft en zichtbaar wordt. Het leven van Jezus (2Kor.4:10) wordt openbaar in hem en daarom streeft hij eenheid na tussen Joodse en heidense gelovigen. Het hele christelijke leven, de vrucht van de Geest (Gal.5:22v.) is niets anders dan het leven van Christus dat wordt volbracht door de kracht van de Geest. Dit leven dat in ons door de Heilige Geest werkt, vervult de eisen van de wet in ons (Rom.8:4) als wij 'naar de Geest wandelen' Daarom zei de Heer Jezus: *Omdat Ik leef, zult ook u leven'* (Joh.14:20).

Vers 20c
En wat ik nu leef in het vlees, leef ik door het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven.

**En wat ik nu leef in het vlees* - Toch ben 'ik' op aarde en leef ik (in het vlees, lichaam, dus een andere betekenis dan zondige natuur) hier het leven. De grote vraag is hoe ik dat christelijke leven leef. Door de wet? Nee!

**leef ik door het geloof in de Zoon van God* – Het antwoord is: niet door de wet, maar alleen door het geloof (vertrouwen) in de Zoon van God. Paulus was in alles afhankelijk geworden van Hem. Hier staat 'Zoon van God' om de nadruk op alle zegeningen in Zijn persoon te leggen. Deze Zoon vertrouwde Paulus, terwijl hij zich uitstrekte om Hem beter te leren kennen (Fil.3:10).

**die mij heeft liefgehad* - Hij heeft *mij* liefgehad de Zoon van God, heel persoonlijk. Hoe groot is Hij en hoe groot zijn liefde betoond op het kruis.

**en Zich voor mij heeft overgegeven* - en heeft Zich overgegeven voor mij op het kruis van Golgotha. Daar op dat kruis blijkt zijn liefde voor ons mensen.

Vers 21
Ik stel de genade van God niet terzijde; want als de gerechtigheid door de wet is, dan is Christus zonder reden gestorven.

Paulus stelt de genade van God niet terzijde, zoals Petrus, de andere huichelaars én de Galaten wel deden. Hij is fel tegen iedere vorm van wetsbetrachting ('Je best doen'), omdat het daardoor op falen uitloopt. Was er wel gerechtigheid door de wet mogelijk geweest, dan is Christus zonder reden gestorven. Er was dan immers toch 'goed' in de mens aanwezig.

Hoofdstuk 3 vers 1a
O, onverstandige Galaten, wie heeft u betoverd,

De gelovigen in Galatië waren 'onverstandig' want ze hadden zich laten misleiden. Hoewel ze niet dom waren, hadden ze zich laten meeslepen door misleiders. Ze waren op het fundament gezet van het volbrachte werk van Jezus Christus, maar hadden zich er weer vanaf laten praten (zie ook Gal.5:1). Niet 'broeders', maar het afstandelijke 'Galaten' gebruikt Paulus voor hen. Hij noemt hier het woord 'betoverd', wat verband heeft met zwarte magie over iemand uitoefenen. Door de woorden van de misleiders waren deze gelovigen in hun denken 'gehypnotiseerd' en zagen ze de waarheid van het evangelie niet meer. Er is wel degelijk een demonisch element hierin (zie 1Tim.4:1, zie straks Gal.4:3,9). Hoe vaak komt dit niet in onze tijd voor? Voortdurend gaat het over wat wij moeten doen om aanvaard te worden i.p.v. over Hem die alles heeft volbracht. Er zijn vandaag vele misleiders (zie 2Tim.3:13). De Statenvertaling voegt een tekst toe: 'om de waarheid niet te gehoorzamen' (zie Gal.5:7) uit de *Textus Receptus*, maar deze is niet terug te vinden in de oudere handschriften hoewel hier inhoudelijk niets mis mee is.

Vers 1b
U wie Jezus Christus als gekruisigd voor de ogen werd geschilderd?

Het evangelie dat Paulus bracht was een levendige schildering van een gekruisigde Christus (zie ook 1Kor.2:2). Paulus verkondigde deze boodschap zó duidelijk, dat deze niet gemist kon worden. 'Gekruisigd' is hier niet een gebeurtenis in het verleden, maar verwijst naar de doorwerking van zijn kruisdood in het heden. Hij is de Gekruisigde, ook in de eeuwigheid (zie Op.5:6 waar Johannes een Lam ziet, staande als geslacht in de hemel). Dit gekruisigd zijn betekent dat:

1. Wij op basis van dit kruis veroordeeld zijn wat betreft de oude mens (Rom.6:6).
2. Wij op basis van dat kruis gerechtvaardigd zijn 'door zijn bloed' (Rom.5:9).
3. Wij op basis van dat kruis gestorven zijn voor de wet (Gal.2:19) en wij door geloof leven voor God.
4. Wij op basis van dat kruis voor de wereld zijn gestorven (Gal.6:14).

Door via ons geloof dagelijks te leven vanuit dit kruis zijn wij gezegend en kunnen wij voor God leven. De aanvallen van de boze richten zich voortdurend tegen dit kruis omdat het de plek is van de overwinning.

Vers 2
Dit alleen wil ik van u vernemen: Hebt u de Geest ontvangen op grond van werken van de wet, of op grond van de prediking van het geloof?

Paulus stelt aan de misleide Galaten een tweede vraag: Om welke reden heeft God jullie de Heilige Geest gegeven? Was dat vanwege jullie fantastische prestaties als mensen? Was dat omdat jullie zulke trouwe wetsdienaren waren? Omdat de wet werd gehoorzaamd? Moesten jullie daar iets voor doen? Welnee, dat was uit en door het geloof op dat wat Christus volbracht heeft! De Geest wordt alleen ontvangen door te geloven in de Heer Jezus:

> *Dit nu zei Hij van de Geest, die zij die in Hem geloven, zouden ontvangen.* Joh.7:39

Zie ook Ef.1:13. Geloof is altijd de ENIGE weg tot iedere zegen van God. Er is geen andere weg. De prediking moet gericht zijn op geloof en niet op werken. Geloof ziet op Hem die alles volbracht heeft en verheugt zich in Hem (zie 1Pet.1:8). De prediking van de wet ziet op onszelf, en brengt uiteindelijk de dood voort (zie Rom.7:9-11).

Vers 3
Bent u zó onverstandig? U bent in de Geest begonnen, wilt u nu in het vlees volmaakt worden?

De conclusie is dat als de *basis* van een gelovige door geloof is, de *weg* van een gelovige ook door geloof is. Als men de Geest ontvangt op grond van het geloof, is de geestelijke groei dan ook niet door het geloof? Zijn jullie dan zó onverstandig? Als jullie zijn begonnen in de Geest, d.w.z. vanuit dat wat *God* doet, hoe kun je dan eindigen (‘volmaakt worden’, ‘volwassen’) bij wat de *mens* moet doen? ‘Het vlees heeft geen enkel nut’, zei de Heer al in Joh.6:63. In de mens, d.w.z. in zijn vlees, zijn natuurlijke hart, woont niets goeds, ook niet na zijn bekering (Rom.7:18). Als men joodse wetten weer invoert, is dat niets minder dan het ‘vlees’ weer activeren. Het Christus Zelf die in ons leeft. Dat is dan ook de verborgenheid (Kol.1:27): *‘Christus in u, de hoop der heerlijkheid’.* In Fil.3:12-14 zien we dat Paulus jaagt naar het kennen van de Heer Jezus. Dat was zijn doel, er kwamen geen uiterlijke wetten aan te pas. Het was een innerlijk leven, de Geest die op 'vlezen tafelen van de harten' Christus schreef (zie 2Kor.3:3).

Vers 4
Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het tenminste ook tevergeefs was!

Paulus doet nu een beroep op hun ervaringen van het verleden. Hij herinnert hen aan hun lijden omwille van het evangelie (Hand.13:45,50; 14:2,5,19), vooral van de kant van de Judaïsten, die hen nota bene nu misleidden! Was dit allemaal tevergeefs?

Vers 5
Hij dan die u de Geest verleent en krachten onder u werkt, (doet Hij dat) op grond van werken van de wet, of op grond van de prediking van het geloof?

De basis voor iedere zegen is het *geloof*. Dan ontvang je alles! Zwak zien op Hem is al voldoende. Hij schenkt je de Heilige Geest op die grondslag. Hij doet allerlei krachten die 'onder u werken' op die grondslag. 'Krachten' zijn wonderwerken. Paulus en de overige apostelen verkondigden het evangelie onder begeleiding van krachten, tekenen:

> *De tekenen van de apostel zijn onder u met alle volharding verricht, door tekenen, wonderen en krachten.* 2Kor.12:12

Zie ook Rom.15:19; 1Kor.12:10,28v.; Heb.2:4. Dit zijn de 'krachten van de toekomende eeuw' (Heb.6:5), die begeleidende tekenen vormden in de verkondiging van het evangelie. (De vraag is of deze krachten, volgens dit vers, een voortdurende werking zouden moeten hebben in de gemeente ook vandaag. Dit betwijfel ik ten zeerste, hoewel ik geloof dat God wonderen en genezende krachten kan laten gelden. Dit zijn m.i. de uitzonderingen. Het terug willen gaan naar de tijd van Handelingen waar massale wonderen (soms!) gebeurde lijkt me ongezond en niet gefundeerd in de Schrift.) Let op dat er staat dat de krachten het gevolg zijn van de 'prediking van het geloof'. Hier ligt de nadruk op de verkondiging van het evangelie, niet op het functioneren van een bestaande gemeente.

Vers 6
Zoals Abraham God geloofd en het werd hem tot gerechtigheid gerekend.

Paulus brengt nu een geheel nieuw element in zijn argumentatie in. Hij gebruikt Abraham als voorbeeld. Dit voorbeeld van Abraham zal de komende hoofdstukken het bovenliggende thema zijn. Het is dus van het grootste belang dat we begrijpen wat de apostel nu precies duidelijk wil maken. De heiden-christenen in Galatië worden verondersteld enige kennis te hebben van het Oude Testament. Het is heel goed mogelijk dat Paulus, ook als hij predikte aan heidenen, de Schriften van het OT gebruikte om hen te onderwijzen. Bovendien woonden er tamelijk veel Joden in Zuid-Galatië, zodat de heidenen van hen over Abraham gehoord moeten hebben. Toch zal vooral via de dwaalleraars Abraham bij hen zijn onderwezen als 'vader' van de besnijdenis. Men zou dan 'zonen' van Abraham kunnen worden door zich te laten besnijden. Paulus toont aan in dit gedeelte, dat de zegen die aan Abraham werd verleend, enkel was gebaseerd op zijn geloof (zoals hij dat ook doet in Rom.4). De tekst die hij hier citeert is uit Gen.15:6. Toen Abraham God geloofde op zijn Woord, over een toekomstige zoon, werd dit hem 'gerekend als gerechtigheid'. Zo geloven wij ook God op zijn Woord over zijn Zoon.

Vers 7
Erkent dan, dat zij, die op grond van geloof zijn, zonen van Abraham zijn.

'Erken dan', 'begrijp dan toch' (HSV), zegt Paulus nu, 'op grond van de Schriften, dat de basis voor de zegen het geloof is'. Abraham, zelf van heidense afkomst, 'zag' dat

hij zelf onmachtig en onwaardig was en stelde zijn vertrouwen op God. Ieder die op deze manier zijn vertrouwen volkomen stelt op God die zijn Zoon voor ons heeft overgegeven, is geestelijk gezien ‘zoon’ van Abraham. De besnijdenis heeft geen enkele plek in de rechtvaardiging van Abraham in Gen.15. Dus kan het ook geen enkele plek hebben in de rechtvaardiging van zijn geestelijk nageslacht.